

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

4. évfolyamos tanulók számára

1. forduló

MEGOLDÓKULCS

Össz.pontszám:	90p	
----------------	-----	--

1. Helyesen használjuk az idegen szavakat?

Tudod-e, mit jelentenek az alábbi kifejezések? Húzd egymáshoz az összetartozó magyar és idegen kifejezéseket! (Használhatod az Idegen szavak és kifejezések szótárát.)

asztronómia	csillagászat
asztrológia	csillagjósolás

etika	néprajz
etnika	erkölcsstan

dialektus	párbeszéd
dialógus	nyelvjárás

gesztus	taglejtés
gusztus	étvágy

litánia	irodalom
literatúra	felsorolás

10p	
-----	--

2. Alliteráló közmondások

Ismert közmondásokat ferdítettünk el úgy, hogy minden egyes szó ugyanazzal a betűvel kezdődjön. Ráismersz az eredetire? Írd le az alliteráló közmondás után az eredetit!

Például: Tartózkodj takaródon túl tolni talpadat! Addig nyújtózkodj, ameddig a takaród ér!

Kapott kancának kár korát kutatni.

AJÁNDÉK LÓNAK NE NÉZD A FOGÁT!

Kíváncsiak korán korosodnak.

AKI KÍVÁNCSI, HAMAR MEGÖREGSZIK.

Megéhezett malac makkról mereng.

ÉHEZ DISZNÓ MAKKAL ÁLMODIK.

Kit kövel kólintanak kupán, kenyérral kontrázzon!

HA MEGDOBNAK KŐVEL, DOBD VISSZA KENYÉRREL.

Amint alvóhelyünket alakítjuk, akként alszunk.

KI MINT VETI ÁGYÁT, ÚGY ALUSSZA ÁLMÁT.

Megfontoltan mendegélj, messzebbre mehetsz!

KI KORÁN KEL ARANYAT LEL.

Megfontoltan mendegélj, messzebbre mehetsz!

LASSAN JÁRJ, TOVÁBB ÉRSZ!

12p	
-----	--

3. Állati kereső

Ebben a feladatban olyan igéket keresünk, amelyekben egy-egy állatnév rejtőzik. Pl.: harsányan bolondozik: marhászkodik.

Elzsibbad, megmerevedik a lába: *elgémberedik, elmacskásodik, megmacskásodik*

Csámpásan jár: *kacsázik*

Cifra ruhában tetszeleg: *pávászkodik*

Kicsinyesen akadékoskodik: *kukacoskodik, okoskodik*

Elcsen, elemel: *lenyúl, meglovasít*

10p	
-----	--

4. Egészítsd ki a mondatokat az eszik ige megfelelő rokon értelmű kifejezésével! A mondat értelmének megfelelően lásd el a szót toldalékokkal!

csipeget, elfogyaszt, étkezik, falatozik, felfal

A végvári vitézek a sikeres portya után vígan *falatoztak*.

Olyan éhesek voltunk, hogy percek alatt *felfaltunk* mindent.

Jutkának nincs étvágya, csak *csipeget* az ételből.

Az üdülőhelyen vendéglőben *étkeztünk*.

Csendesen *elfogyasztották* szerény vacsorájukat.

10p	
-----	--

5. ABC

Állítsd betűrendbe a következő szavakat!

bábjáték, Balaton, balettcipő, bableves, bárány, babapiskóta, bátorság, bazsalikom, barátság, barlang

babapiskóta, bábjáték, bableves, Balaton, balettcipő, bárány, barátság, barlang, bátorság, bazsalikom

10p	
-----	--

6. Ki tudja jobban a helyesírást?

Fanni, Bence és Dia versenyeznek: ki a jobb helyesíró? Döntsd el te! Húzd alá a helyesen írt szavakat!

Fanni	Bence	Dia
<u>óvoda</u>	ovóda	ovoda
1-én	<u>1-jén</u>	1.-én
hidjen!	<u>higgyen!</u>	higyjen!
visszintes	vísszintes	<u>vízszintes</u>
mindíg	<u>mindig</u>	míndíg
<u>beljebb</u>	bejjebb	beljeb
istáló	<u>istálló</u>	istálo
kisebség	kissebbség	<u>kisebbség</u>
karcusit	<u>karcúsít</u>	karcusít
<u>kétezer-ötszázhusz</u>	kétezer-ötszáz-hús	kétezerötszázhusz

Ki nyerte a versenyt? BENCE

10p	
------------	--

7. Alakítsd át a mondatokat tiltó mondattá a példa szerint! Ügyelj a helyesíráásra!

Hógolyóznak a gyerekek. → Ne hógolyózzanak a gyerekek!

Tomiék elmennek kirándulni.

Ne menjenek el kirándulni Tomiék!

Éva Kátival beszélget.

Ne beszélgessen Éva Kátival!

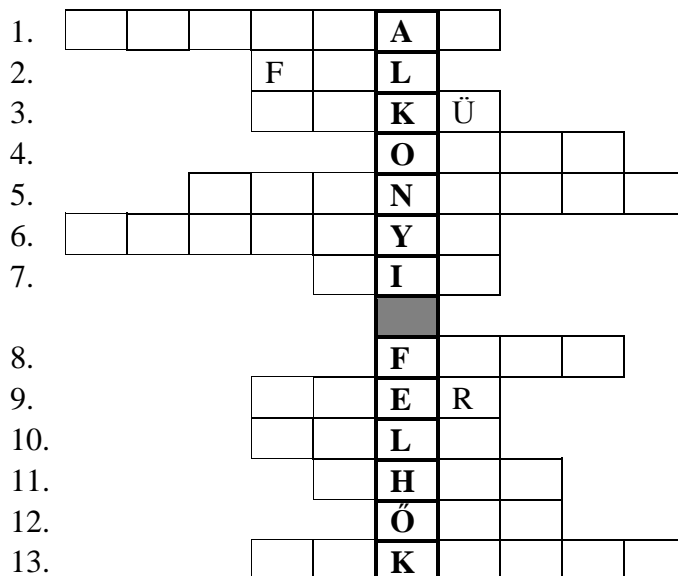
A fiúk edzenek a pályán.

Ne eddzenek a fiúk a pályán!

6p	
-----------	--

8. Verselő

a) Ha helyesen oldod meg a betűrejtvényt, Weöres Sándor egyik versének a címét kapod megfejtésül.

- 1.A hét egyik napja
- 2.Egyik érzékszervünk
- 3.Komoly fogadalom
- 4.Erre tekerik a cérnát
- 5.Nagyon szép
- 6.Kezünkön viselt téli ruhadarab

- 7.Csonthéjas gyümölcs
- 8.A haj ápolásának eszköze
- 9.Kerek szám
- 10.A halászat egyik eszköze
- 11.Régen nem evett
- 12.Fehér a haja

13.Így is nevezzük a tavaszt

A vers címe: ALKONYI FELHŐK

14p	
-----	--

b) A versből idézünk, azonban egy-egy szó hiányzik, melyeket neked kell pótolnod.

Szállnak az alkonyi felhők,
 mint halovány-haju *lányok*
 tűz-szinü *csillag* az ékük,
 libben a *fátyol* utánok.

Milyen napszakot jelent az „alkony” szó? este

Milyen rokon értelmű szóval tudnád helyettesíteni az „ékük” kifejezést? díszük, ékességük

5p	
----	--

c) Válaszd ki, hogy az alábbi ritmusképletek közül melyik illik a vershez! Karikázd be a megfelelő ritmusképlet betűjelét!

X) Π | Π | | |

Y) | Π Π Π

Z) | Π | Π | |

3p	
----	--